This document is available in English **Eitem Agenda 16**

Adroddiad i	**Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru**
Dyddiad	**28 Ebrill 2025**
Swyddog Arweiniol	**Matt Powell, Dirprwy Glerc**
Swyddog Cyswllt	matthew.powell@flintshire.gov.uk
Pwnc	**Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau 2024/25**

PWRPAS YR ADRODDIAD

1 Cyflwyno adroddiad blynyddol y Pwyllgor Safonau (y Pwyllgor) i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod).

CRYNODEB GWEITHREDOL

2 Mae'r Pwyllgor wedi llunio adroddiad blynyddol ers ei sefydlu, ac ers 2021 mae hefyd wedi bod yn ddyletswydd statudol i lunio adroddiad o'r fath.

3 Mae'r Adroddiad Blynyddol yn rhoi gwybodaeth am y gwaith a wnaed gan y Pwyllgor yn ystod y 12 mis diwethaf ac yn nodi unrhyw faterion penodol sydd wedi codi.

4 Fel mater o lywodraethu da, bob blwyddyn mae'r adroddiad blynyddol a gynhyrchir gan y Pwyllgor yn cael ei gyflwyno i'r Awdurdod er gwybodaeth.

5 Dyma ugeinfed adroddiad blynyddol y Pwyllgor sy'n cynnwys crynodeb o'r gwaith a wnaed yn ystod blwyddyn ariannol 2024/25 (1 Ebrill 2024 i 31 Mawrth 2025).

ARGYMHELLION

6 Argymhellir bod yr Aelodau'n:

i) nodi'r Adroddiad Blynyddol.

ATODIADAU

7 Mae adroddiad blynyddol y Pwyllgor Safonau ar gyfer y flwyddyn 2024/25 yn Atodiad 1.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Ystyrir nad yw'n berthnasol
Cyllideb ar gyfer 2024/25	Gellir cynhyrchu'r adroddiad blynyddol o fewn y gyllideb. Mae unrhyw gostau sy'n gysylltiedig â chyfarfodydd a digwyddiadau y mae aelodau'n mynd iddynt yn cael eu had-dalu o'r gyllideb teithio a chynhaliaeth.
Cyfreithiol	Mae gan y Pwyllgor ddyletswydd o dan adran 63 Deddf Llywodraeth Leol 2021 i gynhyrchu adroddiad blynyddol, y mae'n rhaid i'r awdurdod tân ei ystyried o fewn 3 mis i'w dderbyn.
Staffio	Ystyrir nad yw'n berthnasol
Cydraddoldeb/ Hawliau Dynol / Y Gymraeg	Mae'r adroddiad wedi'i gynhyrchu mewn fformat ddwyieithog
Risgiau	Dylai gwaith y Pwyllgor a ddisgrifir yn ei adroddiad blynyddol helpu i leihau'r risg y bydd Aelodau'r Awdurdod yn ymddwyn mewn modd sy'n anghyson â'r cod ac felly ag arfer gorau.

Atodiad 1 – Adroddiad Blynyddol

ADRODDIAD BLYNYDDOL PWYLLGOR SAFONAU AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU 2024/25

Cefndir

Dyma ugeinfed adroddiad blynyddol y Pwyllgor Safonau (y Pwyllgor) i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) ac mae'n rhychwantu'r cyfnod rhwng Ebrill 2024 a Mawrth 2025. Mae deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i bwyllgorau safonau gyfarfod o leiaf unwaith y flwyddyn a pharatoi adroddiad ar eu gweithgaredd i'w ystyried gan yr Awdurdod.

Mae Cylch Gorchwyl y Pwyllgor yn rhoi cylch gwaith i hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad gan Aelodau'r Awdurdod. Hefyd, pan fo hynny'n bosibl yn statudol, cael adroddiadau a chŵynion am Aelodau, cynnal neu oruchwylio ymchwiliadau, a gwneud argymhellion i'r Awdurdod.

Aelodaeth

Nid yw aelodaeth y Pwyllgor wedi newid ers i gynghorwyr newydd gael eu penodi ar ôl yr etholiadau yn 2022. Mae aelodaeth y Pwyllgor fel a ganlyn:

Aelodau Annibynnol

- Sally Ellis 01/01/22 – 31/12/26 (yn gwasanaethu am ail dymor) (Dirprwy Gadeirydd)
- Julia Hughes 01/01/22 – 31/12/26 (yn gwasanaethu am ail dymor) (Cadeirydd)
- Gill Murgatroyd 01/09/23 – 31/08/27 (yn gwasanaethu am ail dymor)
- Gareth Pritchard 01/09/23 – 31/08/27 (yn gwasanaethu am ail dymor)

Aelodau'r Awdurdod Tân ac Achub

- Y Cynghorydd Marion Bateman (20/06/2022 tan yr etholiadau cyngor nesaf)
- Y Cynghorydd John Brynmor Hughes (20/06/2022 tan yr etholiadau cyngor nesaf)

Presenoldeb

Cynhaliwyd cyfarfodydd yn rhithiol ar y dyddiadau canlynol gyda'r aelodau a enwir yn bresennol:

5 Ebrill 2024 - presennol: Julia Hughes (Cadeirydd), Sally Ellis (Dirprwy Gadeirydd), Gareth Pritchard, Gill Murgatroyd

2 Hydref 2024 – presennol: Julia Hughes (Cadeirydd), Sally Ellis (Dirprwy Gadeirydd), Gareth Pritchard, Gill Murgatroyd

27 Mawrth 2025 – presennol: Julia Hughes (Cadeirydd), Sally Ellis (Dirprwy Gadeirydd), Gareth Pritchard, Gill Murgatroyd, Y Cynghorydd John Brynmor Hughes

Materion a Drafodwyd

Yn ei gyfarfod eithriadol ar 5 Ebrill 2024:

- Ystyriodd a chymeradwyodd y Pwyllgor ei bedwerydd adroddiad blynyddol ar bymtheg i'r Awdurdod;
- Cwblhaodd y Pwyllgor ei adolygiad treigl o god ymddygiad yr aelodau ac argymhellodd y dylai'r Awdurdod fabwysiadu newidiadau i'r Cod yn wirfoddol a argymhellwyd gan Adolygiad Penn;
- Adroddwyd am bresenoldeb aelodau mewn cyfarfodydd. Gofynnodd yr aelodau i golofn yn nodi a oedd presenoldeb wedi gwella neu wedi gostwng, ac unrhyw amgylchiadau lliniarol, gael ei chynnwys mewn adroddiadau yn y dyfodol;
- Cwblhaodd y Pwyllgor ei adolygiad treigl o'r Protocol ar Gysylltiadau Aelodau / Gweithwyr gan argymell y dylai'r Awdurdod fabwysiadu newidiadau i ehangu cwmpas y protocol i gynnwys categorïau perthnasol eraill o weithwyr, a nodi nad oedd unrhyw faterion wedi'u cofnodi yn codi o dan y protocol;
- Fel eitem sefydlog reolaidd, cafodd y Pwyllgor adroddiad ar "Ein Canfyddiadau" Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn hysbysu'r Aelodau am ganfyddiadau diweddar a wnaed gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru; a
- Daeth y Prif Swyddog Tân i'r cyfarfod i roi diweddariad llafar ar yr Adolygiad Diwylliannol

Cyfarfu'r Pwyllgor eto ar 2 Hydref 2024:

- Cafodd y Pwyllgor adroddiad ar Adroddiad Blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru sy'n rhoi data ystadegol ar gŵynion am gynghorwyr mewn cynghorau lleol, awdurdodau tân ac awdurdodau parciau cenedlaethol dros y flwyddyn. Nododd yr Aelodau fod mwyafrif y cwynion yn ymwneud â chydraddoldeb a pharch a bod cynnydd cyffredinol mewn cwynion ond nad oedd unrhyw un yn ymwneud ag ymddygiad yr Aelodau o fewn awdurdodau tân ledled Cymru;
- Cafodd y Pwyllgor adroddiad ar Adroddiad Blynyddol Panel Dyfarnu Cymru. Mae hwn yn rhoi data ystadegol ar nifer y gwrandawiadau a gwblhawyd dros y flwyddyn;
- Rhoddwyd adborth gan y Cadeirydd a'r Dirprwy Glerc o gyfarfod y Cadeiryddion a gynhaliwyd ar 27 Mehefin 2024; ac

- Fel eitem sefydlog reolaidd, cafodd y Pwyllgor adroddiad ar "Ein Canfyddiadau" Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn hysbysu'r Aelodau am ganfyddiadau diweddar a wnaed gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Cyfarfu'r Pwyllgor eto ar 27 Mawrth 2025:

- Cafodd y Pwyllgor adborth llafar gan y Cadeirydd ar Fforwm Cadeiryddion y Pwyllgor Safonau Cenedlaethol;
- Adroddwyd ar bresenoldeb aelodau mewn cyfarfodydd a nododd y Pwyllgor Safonau fod cyfraddau presenoldeb disgwyliedig wedi gwella ac yn cael eu bodloni erbyn hyn ond y bydd hyn yn parhau i gael ei adolygu;
- Bu'r Pwyllgor yn trafod a chymeradwyo ei Adroddiad Blynyddol;
- Fel eitem sefydlog reolaidd, cafodd y Pwyllgor adroddiad ar "Ein Canfyddiadau" Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn hysbysu'r Aelodau am ganfyddiadau diweddar a wnaed gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru; a
- Cynhaliodd y Pwyllgor adolygiad treigl o'r Protocol Cyfryngau Cymdeithasol a gofynnodd am ymgynghoriad pellach.

Yn ystod ei gyfarfodydd, mae'r Pwyllgor hefyd wedi ystyried adborth gan Gadeiryddion y Fforwm Cenedlaethol ar gyfer Pwyllgor Safonau. Mae'r fforwm hwnnw'n gyfle i rannu arfer da ac adeiladu consensws o amgylch meysydd gwaith cyffredin. Mae'r safbwyntiau a fynegir yno yn cael eu hystyried pan fydd y Pwyllgor yn ystyried materion fel diwygiadau i'r cod. Cafodd y Pwyllgor hefyd yr wybodaeth ddiweddaraf ar lafar am adolygiad Archwilio Cymru o lywodraethu Awdurdodau Tân ac Achub.

Yn ystod y cyfnod hwn, bu cynrychiolwyr y Pwyllgor mewn cyfarfodydd Adolygiad Diwylliannol er mwyn deall a yw unrhyw faterion ynglŷn â hynny yn dod o fewn cylch gwaith y Pwyllgor Safonau.

Hyfforddiant

Nod y Pwyllgor yw ymgymryd â hyfforddiant ym mhob un o'i gyfarfodydd ar faterion sy'n berthnasol i'w gylch gorchwyl.

Blaenraglen Waith

Mae'r Pwyllgor wedi gosod blaenraglen waith flynyddol iddo'i hun i sicrhau ei fod yn cyflawni ei gylch gorchwyl ac yn ystyried yr holl eitemau y mae angen iddo eu cwmpasu o fewn blwyddyn. Mae’r eitemau sefydlog rheolaidd yn cynnwys "Ein Canfyddiadau" o wefan yr Ombwdsmon, adborth gan y Fforwm Cenedlaethol, presenoldeb aelodau yn ogystal â hyfforddiant ar ei rolau a'i gyfrifoldebau.

ewMae'r Pwyllgor hefyd yn gosod rhaglen aml-flwyddyn iddo'i hun i adolygu'r codau a'r protocolau sydd o fewn ei gylch gorchwyl. Mae pob un yn cael ei ystyried o leiaf unwaith yn ystod tymor yr Awdurdod. Mae'r rhaglen honno wedi dechrau eto yn dilyn yr etholiadau yn 2022.

Cwynion yn erbyn Aelodau o'r Awdurdod Tân ac Achub

Ni chafwyd unrhyw gŵynion am Aelodau'r ATA yn ystod y cyfnod hwn. O ganlyniad, ni chafwyd unrhyw atgyfeiriadau o dan y broses ddatrys leol nac at Banel Dyfarnu Cymru na'r Pwyllgor i gynnal gwrandawiad mewn perthynas ag achos honedig o dorri'r cod.

Dyletswydd Arweinwyr Grŵp i Hyrwyddo Ymddygiad Moesegol

Nid yw'r Awdurdod yn rhannu ei aelodaeth yn ôl grwpiau gwleidyddol. Fodd bynnag, bydd Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor yn cwrdd â Chadeiryddion yr Awdurdod a'r Pwyllgor Archwilio i sicrhau bod y Pwyllgor yn ychwanegu gwerth.

Goblygiadau Ariannol

Mae'r gyllideb ar gyfer y Pwyllgor yn cael ei rheoli trwy un pennawd cyllideb ar gyfer holl gostau'r Awdurdod. Mae gan aelodau annibynnol y Pwyllgor hawl i hawlio tâl yn seiliedig ar gyfarfodydd a digwyddiadau y maent yn mynd iddynt. Am fynd i gyfarfodydd yn y flwyddyn ariannol hon, hawliwyd cyfanswm o £1,206.

Casgliad

Mae'r Pwyllgor yn argymell bod yr Awdurdod yn nodi ei Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2024/25.